

Выдатны беларускі паэт Максім Багдановіч нарадзіўся ў Мінску, але бацькі яго хутка пакінулі Беларусь. З 1896 па 1908 год Максім жыў у Ніжнім Ноўгарадзе (г. Горкім), а пасля ў другім волжскім горадзе — Яраслаўлі. Тут, далёка ад роднай Беларусі, напісаў ён свае «вершы беларускага складу».

Цяпер у Горкім жыве многа сваякоў паэта. У іх захавалася шмат цікавых матэрыялаў аб жыцці і дзейнасці Максіма Багдановіча і яго бацькі Адама Ягоравіча. У пляменніцы паэта Наталлі Глебаўны Кунцэвіч захавалася сшытак вершаў Багдановіча «Зеленя», фатаграфіі, пісьмы Адама Ягоравіча. Каштоўныя звесткі паведамляе стрыечная сястра Максіма Багдановіча Анна Купрыянаўна Гразнова (народжаная Валасовіч).

Усе матэрыялы, атрыманыя ад сваякоў М. Багдановіча, будуць пасля апрацоўкі здадзены ў Аддзел рэдкай кнігі Дзяржаўнай бібліятэкі БССР імя У. І. Леніна.

Тут змешчана толькі некалькі фота з сямейнага альбома Багдановічаў.

1. На гэтым фота — дзед і бабна Максіма Багдановіча — Ягор Лун'явіч і Анэля Фамінічна Багдановічы — бацькі Адама Ягоравіча.

Дзед Максім быў прыгонным селянінам, выконваў абавязкі мухара ў пана Лапо ў Халопенічах Барысаўскага павету. Пасля 1861 г. Ягор Лун'явіч працаваў мухарам, потым заняўся гандлем. На фота няма даты, але вядома, што зроблена яно ў гор. Рамны, куды Ягор Лун'явіч ездзіў па сваіх гандлёвых справах.

2. Дзед і бабна Максіма Багдановіча па маці — Апанас Іванавіч і Тацяна Восіпаўна Мякоты з дзецьмі. На каленнях у Тацяны Восіпаўны сядзіць Марыя Апанасаўна — маці Максіма. Апанас Іванавіч служыў наглядачынам бальніцы ў Ігумені (г. Чэрвень). Ажаніўся ён пажылым чалавекам і памёр, калі яго малодшай дачцы было толькі 2 гады. Усяго ў іх было пяцёра дзяцей. Пасля смерці мужа Тацяне Восіпаўне давялося трох дзяцей (у тым ліку і Марыю) аддаць на выхаванне ў дзіцячы дом. Двух дзяцей яна выхавала сама, хоць жыла ў вельмі цяжкіх умовах.

3. А вось і бабна Максіма — Адам Ягоравіч Багдановіч (1861—1940) — вядомы этнограф, аўтар шматлікіх фальклорных запісаў, успамінаў пра М. Горкага і іншых навуковых прац. Гэта невядомае фота 1923 года зроблена ў Ніжнім Ноўгарадзе, куды Адам Ягоравіч часта ездзіў да сваякоў.

4. Максім Багдановіч любіў і паважаў свайго старэйшага брата Вадзіма. Вадзім нарадзіўся ў Мінску ў 1890 годзе і пражыў яшчэ менш за Максіма. Ён памёр ад сухотаў у 18-гадовым узросце ў Ніжнім Ноўгарадзе. (У артыкуле «У пошуках спадчыны», змешчаным у часопісе «Маладосць» № 2 за 1965 год, па маёй віне памылкова сказана, што памёр Вадзім у Яраслаўлі.) Жыццё яго было бурным. Вось перад намі фота Вадзіма 1907 года. Гэтай энергічнаму юнаку ў насаваротцы, які адпусціў сабе для важнасці барзду, толькі 17 год. Ён быў начытаным і здольным хлопцам, палымым прамойцам, удзельнікам рэвалюцыйнага руху 1905—1907 гг. у Ніжнім Ноўгарадзе. Вадзім быў добра знаёмы з рэвалюцыянерам, вучнем М. Г. Чарнышэўскага і першым перакладчыкам «Капітала» К. Маркса Германам Лапаціным і нават напісаў біяграфію Лапаціна, мяркуючы пазней не выдаць. Аб гэтым гаворыцца ў захаваным пісьме Г. Лапаціна да Вадзіма Багдановіча.

У пісьме ад 19 сакавіка 1965 года з Яраслаўля Павел Адамавіч Багдановіч піша: «брат Вадзім быў сацыялістам, публіцыстам, захапіўся Міхайлоўскім. Адначасова з Янавам Свядловым ён быў важным гімназіскай моладзі ў Ніжнім».

5. Малодшы брат Максіма Багдановіча Леў нарадзіўся ў Гродна ў 1894 годзе і памёр у Кіеве ў 1918 годзе. На гэтай гімназічнай фотакартцы 1909 года яму 15 год. Як і ўсе браты Максіма Багдановіча, Леў быў здольным чалавекам. Яго цікавіла матэматыка.

Павел Адамавіч з вялікай любоўю ўспамінае пра свайго зводнага брата Льва: «Мой брат, які меў выдатныя матэматычныя здольнасці, быў самым таленавітым з нашай сям'і». (З пісьма П. А. Багдановіча ад 26 сакавіка 1965 г.).

6. На апошнім здымку — зводныя браты Максіма Багдановіча. Стаіць Павел Адамавіч. Ён быў выкладчыкам матэматыкі, цяпер пенсіянер, жыве ў Яраслаўлі. Першы злева — Мікалай Адамавіч, хімік-тэхнолаг, які да апошняга часу працаваў загадчыкам лабараторыі на заводзе гумава-тэхнічных вырабаў у Яраслаўлі. Памёр 11 мая гэтага года. Аляксей (справа) быў мастаком-пейзажыстам, выкладаў жывапіс. Памёр ад сухотаў ва ўзросце 27 год. Вячаслаў (сярэдні) тансма памёр ад сухотаў у 1940 годзе.

У сваіх успамінах «Матэрыялы да біяграфіі Максіма Адамавіча Багдановіча» Адам Ягоравіч піша:

«Я не перашнадажу сваім дзецям быць, чым яны хочуць...»

І сапраўды, ножны з яго сыноў шунаў і знаходзіў свой шлях у жыцці. Усе яны цікавыя і здольныя людзі.

Н. ВАТАЦЫ.

№ 1

№ 2

№ 3

№ 6

№ 5

№ 4